

Kai gamta tampa mokytoja: pažintinė edukacija apie gamta grįstus sprendimus VDU Arboretume

Parašė: Anželika Dautartė, VDU

Kaip atrodo mokymasis, kai klasę pakeičia medžių alėjos, o vadovėlius – gyva gamta? Atsakymo į šį klausimą 2026 m. gegužės 15 d. ieškojo Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro mokiniai ir mokytojai, dalyvavę pažintinėje edukacijoje [Vytauto Didžiojo universitetas](#) Arboretume.

Ši veikla buvo organizuota kaip [ENABLS projekto](#) ir [VDU gyvosios laboratorijos](#) veiklų dalis, siekiant stiprinti aukštojo ir profesinio mokymo bendradarbiavimą bei parodyti, kad gamta grįsti sprendimai gali būti pažįstami ne tik teorijoje, bet ir per tiesioginę patirtį gamtoje.

VDU Arboretumas tądien virto gyva mokymosi laboratorija, kurioje mokiniai tyrinėjo biologinę įvairovę, stebėjo natūralius procesus ir ieškojo atsakymų, kaip gamta pati kuria sprendimus klimato kaitos, vandens pertekliaus, biologinės įvairovės nykimo bei žmogaus gerovės iššūkiams. Edukacijos metu mokiniai buvo kviečiami pažinti gamtą įvairiais pojūčiais – stebėti, tyrinėti, fotografuoti, analizuoti ir diskutuoti apie tai, kaip gamta grįsti sprendimai gali būti taikomi kasdienėje aplinkoje ir miestų planavime.

Kelionės po arboretumą metu mokiniai susipažino su įspūdinga augalų įvairove – nuo vienintelės Lietuvoje natūraliai augančios lianos iki ginkmedžio, vadinamo gyvąja fosilija. Kiekvienas augalas tapo savita istorija apie prisitaikymą, ekologinius ryšius ir gamtos gebėjimą išlaikyti pusiausvyrą. Kartu mokiniai diskutavo, kaip augalai ir žaliosios erdvės gali prisidėti prie gamta grįstų sprendimų įgyvendinimo – mažinti karščio salų efektą, sugerti lietaus vandenį, gerinti oro kokybę ir kurti buveines gyviesiems organizmams.

Didelis dėmesys skirtas patirtiniam mokymuisi ir kūrybiškumui. Mokiniai rinkosi labiausiai sudominusius augalus, fotografavo jų detales, analizavo požymius bei tyrinėjo jų ekologinę reikšmę. Surinkta medžiaga taps kūrybinių-projektinių veiklų dalimi, jungiančia mokslą, meną ir asmeninį santykį su gamta.

Tokios veiklos leidžia jaunimui geriau suprasti, kad gamta grįsti sprendimai nėra tik teorinė sąvoka. Tai realūs, gamtoje veikiantys sprendimai, padedantys saugoti biologinę įvairovę, prisitaikyti prie klimato kaitos ir kurti sveikesnę bei tvaresnę aplinką.

ENABLS projekto ir VDU gyvosios laboratorijos veiklos dar kartą parodo, kokią svarbią reikšmę turi bendradarbiavimas tarp mokslo ir profesinio mokymo. Kai mokymasis persikelia į gyvas erdves, o gamta tampa pažinimo partneriu, atsiranda ne tik naujų žinių, bet ir gilesnis ryšys su aplinka bei atsakomybės už ją jausmas.